

## Eleki Krónika 1999. április

### Édesanyák köszöntése

Szinte minden foglalkozásnak, szakmának van a naptárban egy megkülönböztetett napja, ünnepe. De mind közül - biztos állíthatom - szívünkben a legelőkelőbb helyen az Anyák napját tartjuk számon. A legszebb hónap legelső vasárnapján meghatottan és tétován próbáljuk szavakba önteni minden tiszteletünket és szeretetünket, ölükbe helyezni minden virágok virágát. Mert szeretnénk, nagyon szeretnénk valahogy kifejezni szeretetünket, hálánkat, ragaszkodásunkat azért, mert a világra hozott, életet adott, felnevelt - és ölelt, szeretett, védett, vigasztalt bennünket. Egy édesanya a gyermekének mindenét adja: szívét, lelkét, s ha kell, utolsó falatját is. Nem vár érte hálát, dehogyis! Hiszen számára az adás lehetősége jelenti a legtöbbet, az, ha gyermeke szépen fejlődik, okosodik, megtalálja a helyét az életben, ha elégedettnek, boldognak látja. Talán a Teremtőnk rendezte úgy, hogy életük során - okos szeretettel - mégis többször elengedi kezünket. Először, amikor apró korunkban lépni, járni vágyunk, s Édesanyánk "megengedi", vagyis elengedi a kezünket. Ha elesünk, sírva mégis mi kérjük számon tőle: - Miért nem fogtad a kezemet? De egyúttal azt is megtanuljuk, hogy máskor jobban vigyázzunk! Növekedve újra elengedi a kezünket, amikor a magunk választotta barátok, barátnők közé vágyunk. Egy kicsit elszomorodik, csalódottnak érzi magát talán, gondolván, hogy gyermekének már nem ő a legfontosabb. Pedig a gyermek csak a szárnyait próbálgatja, barátokat keres, akikkel akár egy életen át segíteni fogják egymást. Az Édesanyák féltő szeretettel intik a gyermeket a lehetséges veszélyekre, ugyanakkor megadják a lehetőséget, elengednek. Később, a legszebb szerelmek idején már a gyermek akar elszakadni, önállóan akar párt választani, új családot alapítani. Édesanyánk ilyenkor már szinte hiába is akarja fogni a kezünket, mert belátja, hogy ez az élet rendje. De szíve tele van aggodalommal, hogy vajon jól választottunk-e, boldogok leszünk-e, párunk is szeret-e, véd-e, gondoskodik-e, vigasztal-e majd úgy, ahogy ő tette? S ha kudarc jut osztályrészünkül, az Édesanyáktól zokon vehetjük-e, ha azt mondja: - Ugye, előre megmondtam? Elengedik a kezünket ismét, megadva a boldogság és a csalódás lehetőségét is...

Az unokákat - ha lehet - még jobban szeretik, mint gyermekeiket. Ha lehetne, a csillagot is lehoznák nekik! Öreg napjaiknak szinte minden örömét ők jelentik, erejükön felül is segítenek, segítenek. Aztán... egyszer... végül... és végleg... Végleg elengedik egyszercsak a kezünket... És akkor már a gyermek érzi magát csalódottnak, becsapottnak, kifosztottnak, mert azt hisszük, hogy soha nem hagynak el, hogy az Édesanyák örökké élnek.. hogy örökké csak nekünk élnek..., hogy örökké csak minket szeretnek... De iszonyú a csalódottság! Ám mégis örökké élnek, bennünk, gyerekeinkben, unokáinkban, s mindent tovább adnak, tovább adunk a következő generációnak. Anyák napján varázsoljunk boldogságot a szívükbe, mosolyt az arcukra, virágot az ölükbe. S ha már késő, ha már végleg itt hagyott bennünket "életbe vetetten", a virágot és emlékező szeretetünket vigyük ki a csendes temetőbe. Higgyük el, hogy minket mindenkinél jobban szeretett! Május első vasárnapján

Isten éltesen minden Édesanyát!

“Áldott kezeddal simogatsz meg,  
A n y á m  
Intő szavad még mintha hallanám,  
Míg rám borulsz  
S áldott kezeddal simogatsz meg.

A régi intést elfeledtem,  
A n y á m .  
Azért zúdult annyi vihar reám;  
Úgy összetört...  
A régi intést elfeledtem.“  
/Ady Endre/

**Topa Sándorné**

### **Milyen a vállalkozói kedv Eleken?**

Egy adott helységben, de különösen a kisebb településen, a vállalkozói szféra meghatározza az élet milyenségét. És akkor beszélhetünk szervezettségről, amennyiben a lakosság az alapvető élelmiszer- és a ruházati cikkek ellátottsága mellett egyéb szolgáltatás - például cipész, szabó -, is megfelelő és nem kell mindezért kilométereket utazni. De az sem mellékes tény, hogy a kenyérkereseti lehetőség helyben adatik meg, és ezért sem kell éveken keresztül, télen-nyáron ingázni. Természetesen az sem mellékes, hogy a munkanélküliséggel nehezített világban az ember részben vagy egészben a saját maga ura és nem függ mások kényétől, kedvétől. Egy kisebb összegzésként az ország gazdaságában a kis- és közepes vállalkozóké a jövő. A mostani kormány is e koncepciót tartja elfogadhatónak. Akkor sima témaelemzés lesz, a város vállalkozói kedve felől érdeklődünk, gondoltam, mert matematikai nyelven szólva csupán egy-két ismeretlenes egyenlet adott esetben a cikk. Nos, miután elbeszélgettünk Turóczy András önkormányzati képviselővel, a Vállalkozói Bizottság elnökével, egy kissé elbizonytalanodtam. Nem is olyan egyszerű üggyel állunk szemben. Turóczy András egyebek mellett elmondta, hogy a vállalkozók feltérképezése most van folyamatban, tehát konkrét számadatokkal még nem rendelkeznek. Szinte a nulláról indul a Vállalkozói Bizottság tevékenysége. Csak csendesen jegyezzük meg: nem hálás dolog, hogy a falrakás helyett az alapok ásatásával kell bíbelődni, ez mindenképpen hátrányt jelent. Feltételezhető viszont, hogy a városban hiányszakmákat támogatásban kell részesíteni, mindaddig, amíg anyagilag meg nem erősödnek. A városi önkormányzat az idén 500 ezer forintot különített el a vállalkozói szféra, szemben az eredetileg tervezett 2 millió forinttal, a költségvetés végül is ennyit engedélyezett erre a célra. Ez az összeg tanfolyamok helyben történő lebonyolításához, valamint ismeretterjesztő program szervezéséhez elegendő. A városban egyébként elég sok vállalkozó egyfajta kényszerhelyzetből lép erre az életpályára, szinte ugródeszkának tekintve azt. Természetesen elkélne néhány szakirányú vállalkozói tevékenység, például egy

gumiszervíz, de ennek elsődleges akadálya van, maga a pénztelenség. Még mit tehet a Polgármesteri Hivatal a vállalkozókért, tehetnénk fel a kérdést. Nos az önkormányzat területekkel rendelkezik, adókedvezménnyel segíthet, de pénzforrás hiányában nincs lehetőség arra, hogy valamilyen üzemet működtessen. De minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy egy vállalkozó megtalálja a számításait, hiszen az, aki befektet a városban az többnyire marad is. Az idén a jogi személyek, illetve a társaságok iparüzési adót fizetnek. Jövőre ez a program minden vállalkozóra kivetődik, természetesen egy, a többség számára elfogadható limithatárral. Az így befolyt erőforrás az önkormányzati támogatással a vállalkozók számára pályázati formában visszafordíthatóvá válik. Ez a jövőt illeti, lévén, hogy az alapokat most fektetik le, ezért a címbeli kérdéseinkre, miszerint Milyen a vállalkozói kedv Eleken?, hitelt érdemlően majd csak akkor kaphatunk választ.

Írásunk szerves adalékát képezi a polgármesteri hivatal műszaki osztályán szerzett vállalkozói szerkezeti kimutatás, amelyben a cégbíróságilag bejegyzett Rt-k és Kft-k nincsenek megemlítve.

Az információ szerint a városban jelen pillanatban egy fényképészt, hét kőművest, három ácsot, hat víz-, gáz- és fűtésszerelőt, tíz teherfuvarozót, három rádió- és televízió-műszerészt, két kozmetikust, hat fodrászt, egy bérfürészelőt, négy asztalost, hat lakatost, egy háztartási gépjavítót, három vas- műszaki kereskedőt, egy gazdabolt üzemeltetőt, két virágbolti eladót, tizenkilenc élelmiszer eladót, három villanszerelőt, hús-italbolti eladót, egy adótanácsadót, egy szikvízkészítőt, három kávéházi üzemeltetőt, két állatorvost, negyvenkét mezőgazdasági vállalkozót, tizenhat ruházati kiskereskedőt, két videoköleszönt, hat piaci árúst, két üvegezőt, egy ajándékbolti eladót, három termékgalmazót, két péket, egy cukrászt, két fagyaltárust, egy fogtechnikai szolgáltatót, három szemétszállítással foglalkozót, hét biztosítási üzletkötőt, két táp-takarmány keverőt, egy temetkezési szolgáltatót, egy tolmács-fordítót, egy dekorációt végzőt, két üzemanyagárust, egy szobafestőt, három építőipari vállalkozót, egy személy-és vagyonoért, két tűzép kereskedőt, egy szeszfőzdezt, és egy gumijavítót tartanak nyilván.

**B.N.**

### **Újabb pályázatok benyújtásáról döntött az önkormányzat**

Többek között ez szerepelt a képviselő-testület 1999. április 12-én tartott ülésének napirendjén. E mellett a testület megalkotta rendeletét az 1998. évi zárszámadásról, módosította Szervezeti és Működési Szabályzatát, jóváhagyta az óvoda nevelési p r o g r a m j á t . A lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról szóló jelentés megtárgyalásával kezdte munkáját a képviselő-testület, ezután a polgármester tájékoztatta a képviselőket a két ülés között tett fontosabb intézkedéseiről. Szólt többek között a Szociális Otthonban folyó beruházási munkákról, melynek befejezéséhez határidő módosítást kért a Szociális és Családügyi Minisztériumtól, megegyezett a Római Katolikus Egyház képviselőivel a ravatalozó helyreállításának segítése ügyében is oly módon, hogy a helyreállítási munkák anyagköltségét az egyház fedezi, az önkormányzat a munkaerőt biztosítja. Tájékoztattott a

március 25-ei Román Kisebbségi Önkormányzati ülésről, valamint a szennyvízhálózat építésével kapcsolatos egyeztető megbeszélésekről. Ezek után került sor az előterjesztésben szereplő napirendi pontok megtárgyalására. A Pénzügyi Bizottság javaslata alapján a képviselő-testület először az 1998. évi költségvetési rendeletét módosította, majd megalkotta rendeletét az 1998. évi zárszámadásról. Az önkormányzat 1998. évi egyszerűsített beszámolóját is elfogadta a képviselő-testület, miután a könyvvizsgáló a beszámolót hitelesítő záradékkal látta el, majd a pénzmaradvány elszámolásáról döntöttek. Az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítását tárgyalták a következőkben. Az SZMSZ módosításáról szóló rendelet pótolta a még hiányzó mellékleteket, ezek között az állandó bizottságok részletes feladatait, a képviselő-testület által átruházott hatásköröket, és az önkormányzati Érdekegyeztető Tanács Szervezeti és Működési Szabályzatát fogadták el a képviselők. Az Ügyrendi Bizottság javaslata alapján a képviselő-testület döntött arról, hogy II. félévi munkatervében napirendjére tűzi a Polgármesteri Hivatal működéséről szóló beszámolót, illetve a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti tagozódására vonatkozó javaslatokat. A hivatal vezetője addig belső átszervezéssel oldja meg a többletfeladatok ellátását. Az Ügyrendi Bizottság kérte továbbá a képviselő-testületet, hogy a bizottság létszámát 2 fő külsős taggal egészítsék ki, amivel a testület egyetértett. A következőkben az Elek Napköziotthonos Óvodák helyi nevelési programját tárgyalta a képviselő-testület. A programot a szakértői vélemény és az Oktatási és Kulturális Bizottság javaslata alapján a képviselő-testület elfogadta. A Városi "Reibel Mihály" Művelődési Ház és Könyvtár további működéséről szóló előterjesztést a képviselő-testület következő ülésén fogja tárgyalni. A mozi üzemeltetés vállalkozásba adásának lehetőségét a Vállalkozói Bizottságnak kell felmérnie, és esetleges igény esetén a testület ezt a bizottságot bízta meg a pályázatok kiírásával és elbírálásával is.

A képviselő-testület ezután úgy döntött, hogy az eleki Szociális Otthonban szükségessé vált profiltisztítást az értelmileg sérült gondozottak más intézménybe történő átadásával a polgármester a megyei önkormányzat segítségével végezze el. A képviselő-testület ezután pályázatok benyújtásáról döntött. Pályázatot nyújtottak be Családsegítő- és Gyermejkölési Szolgálat módszertani feladatok ellátására, tevékenységének bővítésére, illetve új programjai tárgyi feltételeinek javítására. A pszichiátriai betegeket gondozó intézmény modernizálására és a Szociális Otthon konyhájának beüzemelésére szintén pályázatot nyújtott be az önkormányzat. Pályázat került benyújtása a Békés Megyei Területfejlesztési Tanács által meghirdetett cél jellegű decentralizált támogatás elnyerésére az Elek Városban megépülő gravitációs csatornahálózat II-III. üteméhez kapcsolódó ingatlanbekötő csonkok létesítésének munkáihoz. Arról is döntött a testület, hogy a Nemzeti Kulturális Örökség által kiírt közművelődési intézmény revitalizációja pályázatát, valamint az 1998. évben már benyújtott kerékpárút építésére kiírt pályázatát - ez utóbbit változatlan tartalommal ismételten - benyújtja.

Végezetül a képviselő-testület felhatalmazta a polgármestert a Román Iskola ügyében szükséges egyeztetések megkezdésére és lefolytatására. A Román Iskola további sorsáról a képviselő-testület a június 7-ei ülésén dönt.

## Majális

Idén is megrendezésre kerül a sokak által kedvelt és várt április 30-i fáklyás felvonulás, majd ezt követően tűzgyújtás és zenei szórakozási lehetőség a sportpályán. A hangulatosnak ígérkező programra szeretettel hívjuk és várjuk a város minden lakóját. Május elsején sem marad program nélkül Elek. A sportpályán délelőtt 9 órától már várjuk a lakosság apraját-nagyját a legkülönbözőbb programokra. Láthatjuk az általános iskola majoretta táncosait, majd sportbemutatókra is sor kerül. Mintegy 6-7 műhely munkájába kapcsolódhatnak be az apróságok a játszótér keretében délelőtt 11 órától délután 1 óráig. A közelgő anyák napjára ott a gyermekek kedves ajándékokat is készíthetnek édesanyjuknak, nagymamájuknak, keresztanyjuknak. Minden bizonnyal tömegesen vesznek részt a rendőrség által összeállított programokon is, akik járőr-kutya bemutatót, gyermek KRESZ ügyességi versenyt, rendőr motoros- és autós, valamint fegyver-, bűnügyi technikai bemutatót is tartanak. Most - minden hátrányos következmény nélkül - kéz- és ujjlenyomatot is készíthetnek. A rendőrségi programok délelőtt 10 órakor kezdődnek, s várhatóan ebéd után 1 óráig tartanak. A kora délutáni órák a kutyakedvelők, kutyatulajdonosok számára hozhat örömteli meglepetést, sikert. Azok, akik elhozzák kedvencüket a sportpályán megrendezendő I. KUTYA SZÉPSÉGVERSENY-re, értékes jutalmakat kaphatnak. Átadásra kerül ugyanis az "ELEXEB '99." (Elek lexebb kutyája) nagydíj, amelyet a kutyaszépségre igen fogékony és hozzáértő 3 tagú zsűri ítél oda. Nevezési díj: 50.- Ft/eb. Hozzák el tehát kedvenc kis- és nagykuttyájukat /pórázon, megfelelő és biztonságos felvezetéssel!/, nemre és fajtára, pedigére való tekintet nélkül! Feltehetően délután 1 órakor elkezdődik a már hagyományos kispályás labdarúgó mérkőzések sora /benevezés és a nevezési díj befizetése április 28-áig a könyvtárban, de nevezni a helyszínen is lehet/. Természetesen április 30-án és május 1-jén is vendéglátó sátrak kínálnak a finom enni- és innivalókat. Édesség- és bazarárusok is a majális látogatóinak kívánnak kedveskedni portékáikkal. Valamennyi program jelen időszakban még szervezés alatt áll, így az esetleges módosításokra, változtatásokra még számíthatunk. Rossz idő esetén a lehetséges programokat a művelődési házban megtartjuk. Elek minden kedves lakóját szeretettel hívják és várják a szervezők

**Topa Sándorné**

## Anyakönyvi hírek

**1999. március hó**

**S z ü l e t é s**  
Takács Bence, Tóth Klaudia, Budai Adrián, Gulyás Anna Rebeka, Kubinszki Beáta.

**H á z a s s á g k ö t é s**  
Ecker Csaba Mátyás és Szluk Beáta.

**H a l á l e s e t**  
Vozár András, Girda Sándor, Gábor Mihály, Kóra János, Domahidi Ferencné, Eke László, Skumáth Istvánné.

### **Gondolatok egy rövid hír kapcsán...**

A napokban igen egyszerű, talán sok-sok ember számára jelentéktelennek tűnő hírt hallhattunk, olvashattunk a rádióban, újságokban. “Április hónapban kerül sor az 1999/2000-es tanév első osztályosainak beiratására.” Talán még soha nem érintett meg ennyire ez a hír, (pedig megéltem már néhány évet) hiszen ebben az esztendőben indul útjára az unokám is. Az utolsó telefonbeszélgetés alkalmával el is mondta a dolgokat: “Tudod, Mama, 22-én beiratnak anyáék a Kölcseybe” Mennyi minden volt ebben a mondatban! Akkor kezdtem el igazán gondolkodni azon, hogy hány gyermek és szülő milyen várakozással, gonddal készül arra a nagy eseményre, ami egy egész életre meghatározhatja gyermekünk sorsát. Ha visszagondolok az én, (a mi) első osztályos koromra, még ennyi idő után is boldogan, nagy szeretettel emlékezem tanítóimra a Hauck házaspárra, Matyi bácsira, és Beca nénire, akik úgy egyengették kezdő lépéseinket, hogy szinte apánk és anyánk voltak. Megtanítottak mindenre - szépen és jól írni, amit a mai napig is nekik köszönhetek, s főleg azt, hogy embert neveltek belőlünk. Gyerekek voltunk, mégis úgy bántak velünk, hogy érezzük a felelősséget azért, amit teszünk. Talán az ő példájuk ösztönzött a pedagógus pályára. Később tanulmányaim során igen közel került hozzám Sík Sándor pedagógiai munkássága, aki az “emberformlást” az alkotás sajátos fajtájának tekintette. A pedagógiai kapcsolatokban alapvető lélektani törvényszerűség, az egymásra hatás törvénye érvényesül “a lélek, akár tudja, akár nem, akár akarja, akár nem, bizonyos ellenállhatatlan erővel hat” a vele érintkezésbe kerülő lelkekre. Kedves Szülők, kedves Első Osztályosok! Mit is lehet kívánni ilyenkor? Boldog, békés gyermekkort, sok-sok sikerrel. Sajátítsátok el azokat a tantárgyi követelményeket, amelyek megalapozhatják későbbi tanulmányaitokat, s feltétlenül fontosak ahhoz, hogy kitűzött céljaitokat elérjétek. Ne felejtsetek: “Arra a szeretetre, amely ki tud emelkedni önmagából és megértő jóindulattal bele tud helyezkedni mások lelki világába” mindannyiunknak szüksége van. Ez a “szeretett egyrészt megadja a lehetőséget bensőséges, mélységes nevelőhatásokra, másrészt az igazi nevelőknek önmagában is jóleső, - és tegyük hozzá a jó munka tudatán kívül - egyetlen jutalma is.” A továbbtanulók is hamarosan döntenek arról, hol folytatják tanulmányaikat. Hozzájuk Makarenkó idézetével szólok: “Az én szememben a fiatalság mindig szép. Nem is tudok elképzelni fiatal fiút vagy lányt, aki csúnya lenne. A fiatalság mindig szép, ha helyesen nevelődik, helyesen él, helyesen dolgozik és helyesen örvendezik.”

**Lantos Mihályné tanár**

## Sík Sándor: Örökösök

Az iskolaház folyosója sarkán  
Zsibongva, fűgén, tavaszias tarkán  
Mennek előttem a fiatalok,  
A lépcsőfokot hármával ugorván.

Köszönnek annak rendje-módjaképpen:  
Tudják, ki vagyok, hisz ott lóg a képem  
Valahol egy falon a folyosón  
Régvolt tanárok képei körében.

Amint egyik másikkal összenézek,  
Elnehezülnek vállamon az évek,  
Olyan avultnak érzem magam,  
Mint egy elszürkült történelmi képet.

De én kilépek rozsdás keretemből  
S szürkült kezemmel, nem szürkült szivemből  
Áldást intek a sietők után,  
Atyai áldást, - a történelemből.

Meghallják-e a múltbéli áldást,  
Kik a holnaptól várjátok a váltást?  
Mindegy, megfogan, hallatlan is, érzem,  
A nagyapai Istenhez-kiáltás.

Dús örökséget nem adhat apátok:  
Csak ami voltam, azt hagyom reátok,  
De hogyha (Isten adja!) megfogan,  
Boldog lesz től késő unkatok.

Csak ami vagyok: azt, hogy szépen éltem,  
Igaztól, jótól, széptől sose féltem,  
De ami nem szép, ami nem igaz,  
Ami nem is jó, azt is, most is értem.

Megértem azt is, aki nem ért engem,  
Tudok ölelni múltat a jelenben.  
És akarom ölelni a jövőt,  
S szolgálatára magamat jelentem.

Szolgálatára embernek, világnak,  
Nagy Istenemnek, kicsike hazámnak,  
Vén magam helyett, örökösül,  
Fiúk, fiaim, titeket ajánllak.

## Újévtől szilveszterig (V. rész, április)

### Április

1.

Április elseje az ugratások, megréfálások napja. Az emberek igyekeznek egymást - szolidabb, esetleg durvább formában - lóvá tenni, "bebolondítani". Az iskolákban szinte a farsanghoz hasonló fordított napot szoktak rendezni. A tanárokat ültetik be az iskolapadba, a gyermekek tartják az órákat. Gyakran jelmezeket vesznek magukra, sokféle még az utcára is kivonulnak. Idén nagycsütörtökre esik április elseje.

### Április

11.,

### Fehérvasárnap

A fehérvasárnap a húsvétot követő vasárnap, a húsvéti ünnepkör zárónapja. Ennek a napnak jellegzetes szokása volt az úgynevezett komálás, mátkálás, azaz szertartásos barátságkötés tojás- vagy komatálcserével. Ezek a barátságok gyakran egész életre szóltak, s nem egyszer keresztkomasággal is megpecsételődtek, megerősödtek. Egyes helyeken a komatálra hímes tojást, kalácsot, gyümölcsöt, bort tettek. A nagylányok kisebbekkel küldték el a komatálat, verssel köszöntve:

|           |        |        |             |
|-----------|--------|--------|-------------|
| Komatálat |        |        | hoztam,     |
| Fel       |        | is     | aranyoztam, |
| Koma      |        | küldte | komának,    |
| Hogy      | váltsa |        | ki magának, |
| Ha        | nem    | váltja | magának,    |
| Küldje    |        | vissza | komának.    |

Ha a kapott ajándékot elfogadták, kicserélték, a bort a sajátjukkal töltötték fel. Ezután megtisztelésből magázódtak, és komának, mátkának szólították egymást. A szokás legtovább Dunántúlon és Moldvában maradt fenn. Ugyancsak küldhettek komatálat a keresztszülők keresztgyermekeiknek, a kisebb lányok annak, akivel barátságot akartak kötni, barátnőjükké kívánnak fogadni. Somogyban egy palack bort, néhány piros tojást, peracet tesznek egy tányérra, fehér vagy színes kendővel letakarják, és így viszik a kiszemelt komának. Gyöngyösön és környékén a lányok kedvesüktől a legények pedig a lányoktól kaptak komatálat. Ha a komatálat elfogadják, az a kölcsönös vonzalmat jelenti.

### Április

24.,

### Szent

### György

### napja

Szokásokban, hiedelmekben az egyik leggazdagabb jelesnapnak tekinthetjük. Sárkányölő Szent György a legenda szerint lándzsájával szabadított meg egy várost a sárkánytól, melynek állatokat, később embereket kellett áldozni. Szent György napjának elsősorban az állattartásban volt jelentősége, mert tavasszal ilyenkor hajtották ki először az állatokat a legelőre. Az első kihajtáshoz pedig nagyon sokféle hiedelem, babona, szokás fűződött, hogy az állatok egészségesek legyenek, szaporodjanak, hasznot hozzanak. Ekkor tartották az ú.n. cselédvásárt is. A hagyomány szerint ekkor kell őrizni a teheneket a boszorkányoktól, akik harmatot szednek a mezőn, és ezzel a tejhasznukat szerzik meg, ezért a gazdák valami szúrós tárgyat, többnyire boronát tettek az ajtóba, maguk meg vasvillával vigyáztak, hogy macska be ne lopózhassék az istállóba. (Boszorkányos napnak is tartották, s a boszorkányokat leginkább valamilyen állat képében jelenítette meg a néphit.) Azt tartották, hogy a pásztornak a botjában és az ostorában van az ereje. Ez utóbbiba Szent György-nap előtt előbújt kígyó bőrét fonták, és ennek segítségével



bárhova terelheték a rájuk bízott jószágokat. Az aranyhoz kapcsolódó hiedelmek gyakran keverednek azokkal, melyek általában a kincsre vonatkoznak. Azt tartják, hogy ez hétvéenként, többnyire Szent György-nap éjszakáján tisztul meg, amikor is kék lánggal ég, és ezt a föld felett is lehet látni. Ilyenkor rongydarabot, kapcát dobtak a lángra, és akkor az nem süllyed ismét vissza a mélységbe, hanem ki lehet ásni az aranyat. Az aranyat, a kincset azonban rendszerint elátkozva rejtették el, ilyenkor csak úgy lehet felszedni, ha valamilyen áldozatot mutatnak be, mely rendszerint csirke vagy kakas volt. Ásás közben nem szabad hangot adni, vagy éppen káromkodni, mert akkor a kincs a mélyben eltűnik, és a következő hét évig nem lehet a nyomára akadni.

A vadon termő növényekhez kapcsolódó képzetek közül ugyancsak sok fűződik Szent György-naphoz. Ilyenkor mentek el a pásztorok azokat a füveket szedni, amelyekkel a legelőt, az állást megfűstölve a jószág sohasem tudott abból a körből kitörni. Az asszonyok ilyenkor kilenc mezsgyéről kilencféle füvet gyűjtöttek, és az azzal megettetett tehén abban az évben biztosan jól tejtelt. Hosszasan keresték ilyenkor a vasfüvet, mert ha azt valaki a kezében tartotta, akkor az a béklyókat megnyitotta, minden zár feltárult előtte, sőt mások azt hitték, hogy gazdáját láthatatlanná is tudja tenni. Sok helyütt szokás volt ezen a napon, hogy a boszorkányok ellen zöld gallyakat tűztek ki, de fűstöléssel és fokhagymával is védekeztek. A tejhaszon megvédése érdekében harmatot szedtek, de nemcsak a boszorkányok, hanem némelyik gazdasszony is. Egy vászondarabot, abroszt vagy a kötényüket húzogatták a hajnali harmaton varázsszavak kíséretében. Egy tejesfazékba facsarták a harmatot, abban a hitben, hogy így majd többet tejtelen a tehénük.

**Április 25., Márk napja**

Márk evangelista napja a búzaszentelés ünnepe. Ezen a napon a mise után a katolikus hívek, kereszttel, lobogókkal megkerülik a templomot, majd kivonulnak a közeli búzaföldre, és a pap megszenteli a vetést. A szentelt búzából egy-egy szálát az imakönyvbe tesznek a gonosz, rossz szellemek távoltartására. Szent Márk napja a csordások napja volt, amikor rétest sütöttek számukra azok, akiknek a jószágát őrizték. Mindazoknak, akik hisznek a babonákban, érdemes megtanulniuk ezt a kedves, Csíkban csokorba szedett varázsló versikét:

Gyűjtik a csordákat,  
 - Csingi-lingi-lánga -  
 Hajtsák a marhákat,  
 - Csingi-lingi-lánga -  
 Tinó-binó jószágocskák,  
 - Csingi-lingi-lánga -  
 Rínak az utcába.

Láncot a küszöbre,  
 - Csingi-lingi-lánga -  
 Hogy térjen meg őszre,  
 - Csingi-lingi-lánga -  
 Az utolsó borjúfarok!  
 S a farkasok és tolvajok

- Csingi-lingi-lánga -  
 Ne férjenek hozzá!  
 Nőjön fű előttük,  
 - Csingi-lingi-lánga -  
 Dög ne járjon köztük!  
 - Csingi-lingi-lánga -  
 Hízzanak meg mind egy lábíg,  
 Hadd ígérjenek sok százíg  
 - Csingi-lingi-lánga -  
 Értik a vásárba!

**Topa Sándorné**

### **Élet és egészség rovat: A “halk” gyilkos**

Még mielőtt valaki egy hidegvérű maffiózóra gondolna, lelövöm a poént: a magasvérnyomásról lesz szó a következő cikkben. Kettőjük közt nincs különbség, mindketten profik a gyilkolásban. Közülünk minden negyedik személy magasvérnyomásos. Egy magasvérnyomásban szenvedő beteg esélye, hogy szívinfarktust kapjon háromszor nagyobb, ahhoz, hogy szívelégtelenséget ötször, és nyolcszor valószínűbb, hogy agyvérzést. Mi is a magasvérnyomás? Jelenleg úgy tartjuk, hogy 130/83 higanymiliméter fölött a vérnyomás magas, a fent említett és más érrendszeri betegségek kockázata nő, egyenes arányban a magasvérnyomás értékével. Tévhit az, hogy a kór előrehaladtával élettani mértékben nőhet, sőt minél idősebb az ember, annál inkább vigyáznia kell a normális v é r n y o m á s r a .

Mit érez az ember ha magas a vérnyomása? Semmit. Ezért hívjuk a halk, ill. a csendes kórnak. Nem fáj, sokszor nem is észlel semmit az ember az első tünetig, ami többnyire egy szövődmény, többnyire agyvérzés vagy szívinfartus. Mi okozza? Legtöbbször, 90 %-ban, nem tudjuk a pontos okát. Számos tényező járul hozzá a kialakulásához. Ezek közt vannak kockázati tényezők, amelyeket nem tudunk befolyásolni. Ilyen az örökletes hajlam. Ha felmenő ágon több magasvérnyomásos, vagy súlyos érbeteg rokonunk van számontartva, a hajlamot mi is örökölhettük. Más általunk befolyásolható tényezők a túlsúly, az érlemeszesezés, az ösztrogén hormon a “pilulákban”, az alkohol és a sok só az étrendünkben. A túlsúlyos egyénnél csak idő kérdése, hogy kialakul a magasvérnyomás betegség. Az érlemeszesezés keményvé, rugalmatlanná teszi az érfalat, helyenként szinte eltömi az eret. Ezért csak a vérnyomás emelkedése árán tudja a szervezet fenntartani vér áramlását. Ezért célszerű ráfigyelni a bűvös koleszterin, ill. vérzsírszintünkre, mivel az érlemeszesezésért ők a felelősek. A fogamzásgátló pilulákban ill. a változó kor tüneteire szedett pirulákban levő ösztrogén hormon magas vérnyomást okozhat egyeseknél. Az alkohol, amint az a vizsgálatokból kitűnik, 10-15 %-ért felelős a magasvérnyomásos b e t e g e k n e k .

A só is felelős a magasvérnyomás kialakulásában. Földünk 80%-a mentes a magasvérnyomás betegségtől, ez földünk azon régiója ahol nem fogyasztanak sót, de persze az is igaz, hogy sokkal szegényebben táplálkoznak, több az élelmi rost és kevesebb a zsiradék a táplálékukban. A Föld másik 20%-nyi területén (nálunk is) viszont járványszerű a magasvérnyomás.

Mit tegyünk? Néhány életmódbeli változtatással sokszor többet tudunk tenni, mint gondolnánk.

1. Mivel kb. 20x több sót fogyasztunk a kelleténél, ha nem is huszadoljuk, de legalább tizedeljük meg a sófogyasztást.
2. Csökkentsük testsúlyunkat. Sokszor ez a lépés képes normalizálni a vérnyomásunkat.
3. Több növényi rostot és kevesebb zsiradékot, pl. vörös húst, fogyasszunk.
4. Az alkoholt ne tartsuk barátunknak, ugyanis a mérsékelt alkoholfogyasztás az iskolája a kemény italozásnak.
5. Mérsékelt és rendszeres testmozgást végezzünk.
6. Önszántunkból ne csökkentsük a vérnyomáscsökkentő gyógyszerek adagját, csak ha az orvos engedélyezi. Természetesen ő maga fogja észlelni a pozitív változást a vérnyomásunkban és lépni fog a gyógyszeradag csökkentésében.

**Dr. Demény János**

### **Eleki diákok országos, megyei sikere**

Az Eleki Mezőgazdasági és Ipari Középiskola diákjai évről-évre szerepet vállalnak az országos és megyei versenyeken. Az idei tanévben sem volt másképp, hiszen még alig csitulak el a versenyek okozta izgalmak, örömök. A sort a nőiruha-készítők nyitották - iskolánkból Szabadi Zsuzsa és Székely Rózsa vett részt a területi elődöntőn, ahol 158 tanuló mérte össze a tudását. Eredményei alapján Szabadi Zsuzsa jutott a budapesti Szakma Kiváló Tanulója döntőjébe, ahol a 12. helyen végzett - és megkapta a szakmunkás-bizonyítványt. A versenysorozatban írásban, szóban és gyakorlatban kellett számot adni a megszerzett tudásról; a döntőben egy fehér selyem blúzt kellett elkészíteni.

Április 6-7-8-9-én Berettyóújfaluban rendezték meg az általános állattenyésztők országos Szakma Kiváló Tanulója versenyt. Iskolánkat Székely Sándor és Virág Gellért képviselte. Vizsgáznuk kellett írásban: állattartás technológiából, géptanból, üzemi ismeretekből és szakmai számításból; gyakorlatban és szóban is bizonyítani kellett felkészültségüket. A második helyezett (minimális hátránnyal) Székely Sándor, harmadik helyezett Virág Gellért lett, s teljesítményük alapján szintén szakmunkás-bizonyítvánnyal tértek haza. Március 17-én Gyomaendrődön rendezték meg a "Szép magyar beszéd" megyei döntőjét. Az iskolánkat a népes mezőnyben Csegezy Beáta 9. a. osztályos tanuló képviselte, és az 5. helyet szerezte meg.

A versenysorozaton elért eredmények tovább öregbítik iskolánk hírnevét s a jelenlegi beiskolázási adatok alapján megállapíthatjuk, hogy egyre több diák választja az iskolánk újjtotta lehetőségeket.

### Az iskolában történt

**“Kossuth Lajos azt üzente...”**

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére városszerte megemlékező ünnepségeket tartottak. Ez természetesen az általános iskolában sem maradt el. Ezzel kapcsolatban Zsidó Ferenc, az intézmény igazgatóhelyettese egyebek mellett elmondta, hogy az iskola Diáktanácsa az 5-8. osztályos tanulóinak hirdetett vetélkedőt. A megmérettetésre 27 csapat jelentkezett, a selejtező forduló után évfolyamonként három-három csapat került a döntőbe. A végső párviadalon elméleti kérdések, ügyességi feladatok, dalok felismerése, illetve azok éneklése szerepelt. A vetélkedő során a tanulók alapos felkészültségről tettek tanubizonyságot. Végül is a következő helyezési sorrend alakult ki:  
5. osztály: I. a 5. c. osztály (Lukács Viktor, Lup Márton, Kiss László), II. az 5. d. osztály (Darvasi Diána, Sárközi Beáta, László János), III. az 5. d. osztály (Varga Zsolt, Darvasi Adrienn, Csóti István).  
6. osztály: I. a 6. c. osztály (Tóbiás Sándor, Gál Zsolt), II. a 6. b. osztály (Szűcs Attila, Kovács Géza, Rocskár Roland), III. a 6. b. osztály (Kiss Noémi, Tamás Erika, Jova Alíz).

7. osztály: I. a 7. b. osztály (Botás Ilona, Botás Evelin, Szabó Valéria), II. a 7. a. osztály (Péter Evelin, Lázár Marietta, Papp Kitti), III. a 7. a. osztály (Lázok Nikolett, Rubóczki Adrienn, Békési Anett).

A legjobban teljesítő tanulók alkalmi ajándékokban részesültek, amelyet a Gyermekünkért Alapítvány adományozott.

A megemlékezéssel kapcsolatban még elmondható, hogy a városi ünnepségen a műsort az iskola tanulói adták. A 151 évvel ezelőtt történt események felidézése után a Diáktanács képviselői is elhelyezték virágaikat a város főterén lévő emlékműnél.

**Házi megmérettetés**

A hagyományoknak megfelelően az alsó tagozatosok - II., III. és IV. osztály - részvételével az idén is megrendezték a vers- és prózamondó versenyt. A megmérettetésre 52 tanuló jelentkezett, a zsűri értékelése szerint az érdeklődők színvonalas produkciókat hallhattak. A képzeletbeli dobogó legmagasabb fokán a következő tanulók végeztek: Szavalt; 2. osztály; 1. Balogh Aprodite, 2. Fűr Anikó, Bálint Anikó. 3. osztály: 1. Brindás Orsolya, 2. Piroska Elemér, 3. Hoffmann Alexandra és Dihel Enikő. 4. osztály: 1. Rocskár Vivien, 2. Bajkán Martina és Kecskeméti Attila, 3. Dán Ninetta. Prózamondás: 2. osztály: 1. Nagy Eszter és Van Vianen Lars, 2. Gál Attila, 3. Kiss Kitti. 3. osztály: 1. Tóth Brigitta, 2. Ramasz Beáta. 4. osztály: 1. Túróczy Tünde, 2. Farkas Róbert és Tóth Tamás, 3. Fodor József. A helyezettek oklevelet és alkalmi ajándékot kaptak.

**Egészségesen, felkészülten**

Hiába az ezredforduló közelsége a fiatalok pályaválasztása ma sem tartozik a könnyű feladatok közé, aztán az iskolapadban tovább folytatódnak a megpróbáltatások. Az egészség, szellemi felkészültség alappillért jelent a fiataloknak ahhoz, hogy

megfeleljenek a kívánalmaknak. Az eleki általános iskola pályaválasztás előtt álló fiataljai a helyi házi orvosok közreműködésével egészségügyi, pszichikai és egyéb alkalmassági vizsgálaton vettek részt - mondta az Eleki Krónika érdeklődésére Schreiber Jánosné eleki védőnő. A vizsgálaton részt vevő nyolcadikosok többsége egészségesen, felkészülten várja az őszi, középiskolai megmérettetést.

**B.N.**

### **Tavaszi**

Kíméletlen hosszú várakozás után megérkezett az esztendő talán legszebb évszaka a tavasz. Az idő előrehaladtával az embernek az az érzése, hogy évről évre késik a kikelet. Persze az érzés némi igazságot is tartalmaz, hol van már az, amikor március beköszöntésével olyannyira felmelegedett a levegő, hogy az emberfia mezítláb is szaladgálhatott a porban! Ez az idő egyrészt megkésített, másrészt ma már nem divat a mezítlábas futkározás.

Igen, megérkezett a tavasz, a gólyákkal együtt. De egy ideig még minden bizonytalanságról fogunk beszélni, hiszen a számláján hosszú, kínos lajstrom van, egyebek mellett megemlíthetjük a számos fagyhalált, a belvizet, az árvizet. A világ az ezredfordulóra készül, pazarabbnál pazarabb előkészületek zajlanak, ilyenkor olyan érzésünk támadhat, hogy a dolgaink rendben vannak, de, ha kikapcsoljuk a televíziót, a rádiót vagy összehajtuk az újságot, és a helyi eseményekre figyelünk, a kép máris komorabb, szürkébb lesz. A szegénység kitapinthatóbbá válik, a nincstelenség emberáldozatokat követel, és az már csak igen gyenge vigasz miszerint a fagyhalál a legszebb halál. A folyamatot látva sem lehetnek illúzióink, a tendencia néhány hónap múlva folytatódik. Aztán a folyók áradása is megtépázta az emberek álmát, amit évek, évtizedek alatt felépítettek, összerakosgattak azt egyszerűen elviszi egy hullám. Egész télen vártam a tavaszt, és most mégsem vagyok boldog, örömtelenül figyelem a gólyák kelepelését. Az egyik nap furcsa gondolatom támadt, vajon a Koszovóban nyaraló gólyák megtalálják-e a fészkeiket? Kétségeim támadtak efelől, hiszen az embereket sem hagyták bent a házaikban, akkor miért engedték volna meg a gólyákat tollászcodni a f é s z k ü k ö n ? Most az ezredfordulóhoz közeledve bebizonyosodott a tény, közeleg a vég, a sötét fellegek egyre csak tornyosulnak a fejünk felett. Pedig most örvendeznünk kellene, legyőztük a telet, megjött a tavasz, a napsugarak azonban bántják a szemünket, holott az átfagyott csontjaink kívánják a meleget. Furcsa kettősség, ellentmondásos állapot. Közben a naptár lapjai megállíthatatlanul hullnak a szemétkosárba, és félő, mire észbekapnánk már késő lesz, a tél hamarabb megérkezik, mint gondolnánk.

**B.N.**

### **Harmincöt év virágillatban**

A virág azon felül, hogy csodálatos, lélekemelő teremtmény, szimbolikus jelentőséggel

bír. Az embert végigkíséri életútján, sőt - a temetők tanúbizonysága szerint - még azon is t ú l .

Csodálatos dolog lehet az, ha valaki kenyérkereső tevékenysége folyamán virággal foglalkozhat, fordult meg fejemben a gondolatsor miközben alanyomhoz, az eleki Komlodi Magdolna virágkötőhöz igyekeztem. Aztán, hogy elbeszélgettünk, némileg módosult ezen feltételezésem. Komlodi Magdolna egyebek mellett elmondta, hogy Vésztőn látta meg a napvilágot, és szinte beleszületett a leendő hivatásába, lévén, hogy édesanyjáék temetkezéssel, illetve virágüzlettel foglalkoztak. Egyébként édesanyja, aki 94 éves, három évvel ezelőtt még aktívan besegített a munkavégzésbe, de szükség esetén még a mai napig is beáll a pult mögé. Amikor a család Elekre került, szinte azonnán megnyitották virágüzletüket, amely abban az időben a településen egyedülálló volt, sajnos manapság már többen is konkurenciát jelentenek. Az üzletben különböző élő- és művirág kínálattal rendelkeznek, melyekből csokrokat, koszorúkat készítenek. Az élővirág keresletet lassan felváltja a művirágé, az emberek valahogy jobban megbíznak a tartósságukban. A virágkötészet szinte egész napos tevékenységet igényel. Az üzlet egyébként minden nap, vasár- és ünnepnap is reggel fél 7-től este 8 óráig tart nyitva. Emellett a virágok, kellékek beszerzése is a cégtulajdonosra váró feladatot jelenti, sőt a mindennapos háztartási, ház körüli munkák sem tórnek halasztást, és természetesen az édesanyját is ápolja. Ennek ellenére Magdolna végtelenül szereti a szakmáját, amelyet már idestova 35 éve űz, és mint elmondta nem gondol a visszavonulásra. Annak ellenére mondja ezt, hogy több alkalommal kórházi gyógykezelésre szorult és állandó gyógyszeresedésre kényszerül. Mint mondja, az édesanyja és az ő havi ez irányú költsége 10 ezer forintot tesz ki. Az elmondottak tükrében igen kevés szabadidővel rendelkeznek, amelynek során egyházi vonatkozású könyveket olvas. Természetesen, ha még egyszer szakmaválasztás előtt állna, újra csak a virágkötészetet választaná. Az utánpótlással sincs különösebb probléma, a tíz unoka közül kilencen ilyen irányú szakképesítést szereztek azzal, hogy az élet más területein keresik meg a kenyerüket. Azt még mindenképpen el kell mondani, hogy például ebédszünet miatt még sohasem várakoztak a kuncsaftok és amíg beszélgettünk a virágillat lengte be az üzlethelységet, miközben az illatok kibocsátói ezerféle színben pompáztak.

**B. N.**

## **Egyházi hírek**

### **Húsvéti**

### **csomagot**

### **osztottak**

A kormányok változásával ellentétben a szegénység aránya nem változik, az anyagilag rászoruló tömegek nagysága szilárdan tartja magát. Az ellehetetlenülés részbeni felszámolásáért a humán szervezetek tehetnek a legtöbbet, amelyek a lehetőségeikhez mérten megteszik a szükséges intézkedéseket. A városban a Római Katolikus Egyházközség keretén belül tevékenykedő Karitás igyekszik könnyíteni a problémákon. A közelmúltban a húsvéti ünnepek kapcsán kerestük fel Strifler Ádámnét a Karitás vezetőjét, aki egyebek mellett elmondta, hogy tavaly a húsvét alkalmával 165 alkalmi csomagot osztottak szét a helyi cigány kisebbség tagjai között. Ebben az évben a

lehetőségekhez mérten 100 hátrányos helyzetű óvodás részesült húsvéti csomagban. Az ajándékozás előtt az óvodákban, illetve a Nevelőintézetben mérték fel a kívánalmakat. Ezen kívül még megtudtuk, hogy a közelmúltban a Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitástól ruhaneműt kaptak, amelyet a rászoruló családok között osztottak szét. Az akció előtt a Karitás munkatársai felkeresték a rászoruló családokat és értesítették őket a lehetőségeikről.

**T e s t ü l e t - v á l a s z t á s**  
A Római Katolikus Egyházközség hívei rendes egyházközségi képviselő-testületi választást tartottak. A szavazatok alapján - a hívek 63 százaléka élt a szavazati jogával - az elkövetkező időszakban a következő képviselők képezik a testületet; Szatmári József, Wittmann György, Ternei László, Szelényi Ernő, Brandt Antal, Singer Ferenc, Durst Ferencné, Szikes Péter, Abonyi Józsefné, Szabó Pálné, Strifler Ádámné, Niedrmayer József, póttagok: Mérai Istvánné, Durst Ferenc, Abonyi Mónika, Bereczki Sándorné és Wittmann Ferenc.

A választás hitelességét Gyulai Endre, Szeged-Csanádi megyés püspök is elismerte és Isten áldását kérte a képviselők munkájához. Az egyházközségi képviselő-testület világi elnökévé ismételten Brandt Antalt választották. A gazdasági gondnok Szatmári József lett, míg gazdasági felügyelőnek Ternei Lászlónét választották. A temetőbizottság tagjai: Szelényi Ernő, Wittmann György, Niedermayer József. Számvizsgálók: Szabó Pálné, Singer Ferenc. A liturgikus és karitatív munkacsoport vezetője: Strifler Ádámné. Jegyző: Bernát Jolán. Az egyházközségi gyűléseket egy meghatározott időpontban - minden hónap második hetének hétfőjén - tartják meg.

**Z a r á n d o k l a t**  
A Római Katolikus Egyházközség keretén belül tevékenykedő Karitás május 8-án egynapos zárandoklatot szervez Esztergomba a híveknek. A részvétel személyenként 2.000.- forintba kerül, jelentkezni pedig az eleki plébánián lehet.

**B.N.**

## **Új kenyér ünnepe**

### **(Ahogy a diktatúrát hivatalosan is bevezették Eleken)**

Ami 1945 után Közép-Kelet-Európában történt az nemzetidegen volt, csak egy - többnyire - Moszkvából érkezett kommunista klikk diktatúrájának nevezhető. Tény az is, hogy a II. világháborút a Szovjetunió (másokkal együtt) katonailag megnyerte. Mivel a Nyugat is meggyengült, nem tudták megakadályozni a szovjet befolyást Európa egy jelentős részében. (Sajnos Magyarország is ebbe a zónába került, annak ellenére, hogy pl. az 1945-ös országos választásokat az FKGP 57%-al megnyerte, míg a Magyar Kommunista Párt csak 16,9%-ot kapott.) Ami utána történt közismert. A kommunisták módszert váltottak, és szovjet parancsra, de önként antidemokratikus módon (szalámpolitika, lejáratás, börtön, család) 1947-49-re megszerezték a teljes hatalmat Magyarországon, de a szovjet zóna más országaiban is. A magyar történelem egy korábbi korszakának végét, illetve egy gonosz diktatúrának a

kezdését jelentették pl. az 1949. május 15-ei országgyűlési választások is, hiszen ezen csak a “Népfront” jelöltjeire lehetett szavazni, így “természetesen megnyerték” azt 96,27 %-al! Az ilyen választási arányok pl. Magyarországon egészen a kommunizmus 1989-es összeomlásáig jellemzőek voltak! Nem kevésbé tragikus Magyarország számára 1949. augusztus 18-a, amikor is az “országgyűlés” megszavazta az új alkotmányt (ami kisebb változtatással 1989-ig érvényben volt!), és így létrejött a Magyar Népköztársaság, ami 40 évnyi kemény és puha, de diktatúra után 1989. október 23-án kimúlt. Mi most a fentiekben elmondottakhoz kívánjuk kapcsolni az 1949. augusztus 20-ai eleki eseményeket, vagyis hogyan ünnepelték, inkább ünnepeltették az “új kenyér ünnepét”, vagyis a szovjet mintájú “magyar alkotmányt”. (A meghívót az eleki római katolikus plébánia levéltárában találtuk meg.) Mielőtt ismertetnénk az “ünnepi” programot, próbáljunk választ adni arra a kérdésre, hogyan fogadták a plébánián az “új kenyér ünnepét”. Az akkori hatalom egyházellenességét már ismerték! De arról is szólnunk kell, hogy a hatalmat (helyit is) az is minősíti, kik állnak igazán mögöttük. (Tételezzük fel, aki a meghívót gépelte ilyen lehetett!) Egy oldalon 11 helyesírási hibát találtunk, ebből 3 durva hiba!. Ezeket az akkori plébános is észrevette. Ha “csak” ezt nézzük, túl jó véleménye nem lehetett az új helyi hatalomról, amely magát már nem kommunistának, hanem MDP-nek, illetve népfrontosnak nevezte! (Igaz - a program szerint - jelen voltak még a Nemzeti Parasztpárt, illetve az FKGP képviselői is, de ez csak jelképes, hisz tudjuk hogyan szereztek meg a hatalmat!) Ezek után nézzük a programot, melyet a Népfront állított össze. 1949. augusztus 20-án a felvonulás az 1848-as emlékműtől indult 1/2 10-től, innen a Nagymalom felé haladtak, majd a Hősök útján visszaérkeztek a Főtérré. Tudjuk azt is, hogy mi volt a zenés felvonulás sorrendje is. Első helyről az EPOSZ kerékpáros csoportja indult, a sort tizedikként a szakszervezetek zárták. (A Magyar Dolgozók Pártja - a kommunisták csak a hatodikok voltak!) De felvonultak pl. az iskolások is. 11 órakor kezdődött az ünnepi műsor. A műsorvezető Bíró Károly, az MDP elnöke volt! A műsorszámok is hűen kifejezik ezt a hazug korszakot, hisz a műsorral is azt sugallták, ez mindannyiunk közös ünnepe! Az ünneplés a Köztársasági induló közös eléneklésével kezdődött. Harmadikként következett az ünnepi szónoklat. (Akkori szokásnak megfelelően egy központi kiküldött volt. Sajnos nem maradt fenn ennek a “jóelvtársnak” a neve.) Most idézzük fel az MDP központi lapjából (Szabad Nép., 1949. augusztus 20.) “Sztálin legjobb magyar tanítványának”, Rákosi Mátyás néhány “igaz” gondolatát: “A magyar dolgozó nép... eddigi jó tapasztalatai alapján és a további jó munka biztos tudatában önként, szívesen követi a magyar kommunisták, a Magyar Dolgozók Pártja vezetését - állapította meg az alkotmányt ismertető beszédében Rákosi elvtárs.” (Ebből talán az “önkéntesség” a “legigazabb”.) Elhangzott még a Komszomol fogadalma, egy orosz szerenád, a Párthoz igazodj is az akkori hatalom legnagyobb “dicsőségére”. A hatalom legnagyobb cinikusságát legjobban talán azzal lehetne bizonyítani, hogy az ünnepi műsor végén az Internacionálét a közönségnek kellett énekelni (legalábbis a program szerint!). Délután 5 órakor NB III-as labdarúgó-mérkőzéssel folytatódott az “ünnepi” program,



akkor az elekiek az EPOSZ T. C. és a MÁV Békéscsaba meccset láthatták. Végül este 1/2 9-kor tábortűz zárta le a programot. Ezt sem bízták akárkikre! (Az EPOSZ, rendőrség, honvédség feladata volt.) Ha jól emlékszem, talán 1987. augusztus 20-án beszéltek új kenyér ünnepéről Szent István helyett a diktatúra képviselői. Mint ahogy említettük, ennek az új kenyér ünnepének tragikus történelmi előzményei voltak, ennek ellenére mindig akadtak olyanok a diktatúrában, akik (Eleken is) magukénak vallották... 1999. március 12-én Magyarország, Csehország, Lengyelország csatlakozott a NATO-hoz, amely már 1949. augusztus 20-án létezett, vagyis már akkor is, amikor is az elekiekkel a diktatúrát ünnepeltették. Mekkora utat tett meg Magyarország, de az eleki polgárok is!

**Rapajkó Tibor**

### **Beiskolázás**

Az 1999/2000-es tanévben a Mezőgazdasági és Ipari Középiskolában a következő új osztályok indulását tervezik: két 9. osztályt, az eddig jelentkezők száma 136 fő; egy szakközépiskolai osztályt, jelentkezett 27 fő; egy gimnáziumi levelező tagozat első osztályt, jelentkezni lehet 1999. augusztus 20 és 30 között; egy szakács első osztályt (25 fővel), jelentkezhetnek a 16 évet betöltöttek. Az új tanulók beiratkozása 1999. június 28-án reggel 8 órától lesz az iskola központi épületében.

**Egyéb fontos események:**

- a ballagás május 15-én 9 órakor lesz a sportcsarnokban,
- szakmunkások írásbeli vizsgája május 26-án, szóbeli vizsgája június 8-tól 24-ig,
- érettségizők írásbeli vizsgája május 31-én és június 1-jén, szóbeli vizsgája június 22-30-ig.

**Lantos Mihályné**

### **A Német Kisebbségi Önkormányzatról**

1999. március 23-án az eleki Német Kisebbségi Önkormányzat vezetősége Nádor Mária elnökletével ülést tartott a könyvtárban. A vezetőség véleményezte (támogatta) az óvodai programot. Ismételten tárgyaltak a május 29-ei megyei német napról, melyet tudvalevőleg Eleken fognak megrendezni. Felolvasták az orosháziak levelét, melyből a jelenlévők arról értesülhettek, hogy ott március 25-én német nyelvű irodalomtörténeti előadás lesz. Az elnökhelyettes bejelentette azt is, hogy március 24-én adják át a német regionális irodát Gyulán. (Az ünnepségen Eleket két fő képviselte.)

**Rapajkó Tibor**

## A cselgáncs varázsa

Amennyiben egy adott helyiségben - ezúttal természetesen Eleken - egy sportág népszerűségét az edzések átlagrésztevőjével mérnénk le, akkor vitathatatlan, elsőprő elsőséget érne el a cselgáncs. Hogy ez miért van így, nem tudható, legalábbis egy kívülálló számára érthetetlen az egész. Mi sem vállalkozunk lehetetlenségre, ehelyett inkább a cselgáncs-szakosztály edzőjének, Durst Ferencnek szegeztük a kérdést.

- *A kérdésre nem tudnék egyértelmű választ adni, azt viszont elmondhatom, hogy végtelenül szeretem a sportágat. A nyolcvanas évek elején ismertem meg és azóta rendszerességgel űzöm, emellett a gyerekeket is szeretem és a velük való foglalkozást is kedvelem. Talán ez sugározhat vissza a tanítványaimra?* - *kérdez vissza.*

- Minden bizonnyal, ha nem is "sugárzás" alapon, de azt biztosan állíthatjuk, hogy amit az ember szeretetből, tiszta szívvel művel, az hosszú távon elnyeri méltó jutalmát, és ez eredményekben is kikristályosodik. Mióta vezetted az eleki cselgáncsozók munkáját - gomolyítottuk tovább a beszélgetés fonalát.

- *A cselgáncsozók az Általános Iskola DSE (Diáksport Egyesület) keretén belül működő fiókszakosztály égisze alatt dolgoznak. A velük való foglalkozást '93-óta vezetem.*

- Hány tagot számol a fiókszakosztály és milyen periódusban tartjátok az edzéseket?

- *A taglétszámunk 35 körül mozog, az edzéseket pedig heti három alkalommal a sportcsarnokban bonyolítjuk le. Egy-egy foglalkozás 2 órát vesz igénybe.*

- A következő kérdésünk, ismerve a gazdasági viszonyokat, igencsak sötét tónust ölt; a cselgáncsozók milyen anyagi támogatásban részesülnek, kik a finanszírozók, és az erőforrás elegendő-e a zökkenőmentes működéshez?

- *Előljáróban el szeretném mondani azt, hogy a városi önkormányzat jóvoltából 60 darab szőnyeghez jutottunk. Ez 120 négyzetméteres felület bevonásához elegendő, és ez a felszerelés az alapvető működést szavatolja. Az alapvető támogatást szintén az önkormányzat biztosítja, ehhez a tagsági díj párosul, amely személyenként 350 forintot tesz ki havonta.*

- Miként lehetne jellemezni a sportágat és milyen munkabefektetés után várható az eredményes szereplés?

- *Az a fiatal, aki a cselgáncsot választja, két év szorgalmas, kitartó munka után várhatja az eredményt, és ezzel meg is fogalmaztam a kérdés első felét: a sportág alapkövetelménye a szorgalom és a kitartás.*

- Most pedig térjünk a versenyek taglalására; a különböző korcsoportok milyen versenyeken mérettetnek meg?

- *Először is két versenytípust különböztetünk meg, az egyik a regionális, területi seregszemle, amely Csongrád-Békés megyét érinti a mi esetünkben, majd pedig az országos bajnokságot. Az az igazolt versenyző, aki a területi verseny legalább harmadik helyét szerzi meg, jogot formál az országos bajnokságon való részvételre. Évente mindkét kategóriában egyaránt három-három versenyt tartanak, ehhez jönnek még a különböző meghívásos párviadatok. Tizennégy éves korig egyébként öt korcsoportot különböztethetünk meg. Az év első felében, amíg tart az önkormányzati támogatás, addig ebből az erőforrásból versenyezzünk, ezt követően pedig jószerével saját zsebből. Az eleki*

versenyzők közül évente húszan vesznek részt területi, illetve korcsoportonként hárman-hárman az országos erőpróbákon.

- Az utóbbi időben kik érték el a legjobb helyezéseket?
- A diákolimpián Fodor József második lett, ugyanebben a kategóriában Szirbucz Tamás a harmadik hellyel dicsekedhet. AZ MMK-n (Magyar Köztársaság Kupa) szintén két eleki cselgáncsozó büszkélkedhet dobogós helyezéssel: Vozár János, illetve Kacsala András egyaránt harmadik lett.
- Kik azok az eleki cselgáncsozók, akikről a jövőben még sok szépet hallhatunk?
- Tehetségüknél fogva jó eredményeket produkálhatnak: Botás József, Behán József, Kecskeméti Attila, Nagy Aletta, Szirbucz Mariann és Braun Richárd.
- Mint edző, te milyen célt forgatsz a fejedben?
- Végtelenül boldog lennék, ha egy nálam kezdett cselgáncsozó egyszer kijuthatna az ötkarikás játékokra, az olimpiára.
- Reméljük, hogy ez az óhajod egyszer megvalósul, mert biztosan állíthatjuk, a jó munka meghozza a megérdemelt gyümölcsét, ehhez kívánunk neked a jövőben egészséget, k i t a r t á s t !
- Köszönöm szépen!

**B.N.**

### **Pele**

Edson Arantes do Nascimento. Lehet, hogy ez a név egyeseknek keveset mond, de ha leírjuk: Pele, már minden világossá válik. Mert a becenév a brazil labdarúgás gyöngyszemét jelenti. Pele a labdarúgás koronázatlan királya volt. Mindent tudott, ami a sportág magasiskolájához kellett, kitűnő adottságait nagyszerűen ültette át a csapatszemlébe. Egyszerűen zseniális sportoló volt. Természetesen nem csak a csapattársak, de a szurkolók is rajongtak érte, figyelmességük ezernyi apró jelével tüntették ki. Pele sem volt önző, már aktív játékos korában, megkülönböztetett figyelmet szentelt hazája ifjúságára. Bemutatókon szeretette meg velük a labdarúgást, és hívta fel figyelmüket az egészséges életmódra. De nem feledkezett meg a szellemi táplálásukról sem. Tudta, hogy a fiatalok között nagyon sokan vannak olyanok, akik nem tudnak írni, olvasni. Ezért könyvet írt pályafutásának egyes mozzanatairól, de kikötötte, hogy ne olvassák fel a gyerekeknek, hanem tanuljanak meg olvasni. És ezen elgondolását is siker koronázta, mert a fiatalok kénytelen-kelletlen megtanultak olvasni. Egy kis trükkel részben felszámolta az analfabétizmust. Nem ártana, ha a mai sportnagyságok is önzetlenek lennének, vennék a fáradságot és besegítenének a fiatalok nevelésébe. Tudjuk, hogy ez nem könnyű feladat, az élsportolók igencsak nélkülözik a szabadidőt, a versenyekre való felkészülés sok energiát kivesz belőlük. De azt sem mondhatjuk, hogy miközben Pele az ifjúságot oktattatta, közben elfeledkezett volna focizni. Láthatjuk, hogy ez a két terület jól megfér egymás mellett.

**B.N.**

## Edzőváltás

Az előző lapszámunkban arról írtunk, hogy a megyei első osztályban szereplő eleki labdarúgó csapat miként készült fel a bajnoki megmérettetésre, és valahogy a cikk tartalma egyfajta optimizmusról tett tanúbizonyságot. Nos az eltelt időszakban valóban benépesültek a futballpályák és kezdetét vette a pontvadászat, sőt, amikor e sorok papírra vetődtek már öt fordulón voltak túl az együttesek. Mint köztudott az eleki együttes vezetősége, ismerve a tényeket, még a bajnokság előtt a táblázat első tíz helyének egyikét tűzte ki célul, amely a biztos megkapaszkodást jelentené. Az őszi idény végén a csapat a táblázat kilencedik helyét szerezte meg, a tavaszi öt mérkőzés során az elekiek egy mérkőzést nyertek, míg négy találkozón szenvedtek vereséget, a csapat jelenleg a táblázat tizedik helyét foglalja el. Az alsóházban egyébként is zsúfoltság tapasztalható. A klub vezetősége a játékosok bevonásával értékelte a kialakult helyzetet és olyan döntés született, hogy az edzői szerepkörben változásra kerül sor: Szabó Bálintot Mikulás Mihály a korábban serdülőkkel foglalkozó edző váltja fel.

A csapatra komoly feladat hárul a bajnokság végéig, hiszen az esetleges kiesés komoly következményekkel járna, kezdve a támogatás esetleges mérséklésétől egészen addig, hogy megítélés szerint a megyei második osztályból igencsak nehéz volna a visszatérés.

**B.N.**